

Δύο όψεις του ίδιου νομίσματος για την παγκόσμια οικονομία

Ο ΧΑΝΣ ΒΕΡΝΕΡ ΣΙΝ και ο Ζοάο Μάρκους Μαρίνο Νούνες, επιφανείς οικονομολόγοι, προσεγγίζουν από διαφορετική σκοπιά την έννοια της ύφεσης

Τις αισθητά αποκλίνουσες ερμηνείες τους για την εικόνα που παρουσιάζει σήμερα η παγκόσμια οικονομία αναλύουν δύο επιφανείς οικονομολόγοι προσεγγίζοντας από διαφορετική σκοπιά την έννοια της ύφεσης. Αυστηρά προσηλωμένος στα στατιστικά στοιχεία και τους τεχνικούς ορισμούς των εννοιών της επιβράδυνσης και της ύφεσης, ο καθηγητής Οικονομικών του πανεπιστημίου του Μονάχου και πρόεδρος του γερμανικού οικονο-

μικού ινστιτούτου Ifo, Χανς Βέρνερ Σιν, διαπιστώνει τη σοβαρότητα των κινδύνων που απειλούν σήμερα την παγκόσμια οικονομία επικαλούμενος γνωστές εξελίξεις στην οικονομική δραστηριότητα, την καταναλωτική και επιχειρηματική εμπιστοσύνη, την απασχόληση και γενικότερα τους δείκτες που απασχολούν καθημερινά τις σελίδες του οικονομικού Τύπου. Σε μια πιο ρηξικέλευθη ερμηνεία των εξελίξεων, αντίθετα, ο οικονομολόγος

Ζοάο Μάρκους Μαρίνο Νούνες δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του RGE Monitor ανάλυσή του με την οποία αμφισβητεί το βάθος της ύφεσης όχι μόνον της τρέχουσας αλλά και όλων όσες έχουν απασχολήσει τον δυτικό κόσμο τα τελευταία χρόνια, επισημαίνοντας μια σειρά εσφαλμένων αντιλήψεων αλλά και μια αλλαγή νοοτροπίας στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων.

Για τον Χανς Βέρνερ Σιν η «ελεύθε-

ρη πτώση» στην οποία εξακολουθούν να βρίσκονται οι τιμές των ακινήτων στις ΗΠΑ, η συνεχιζόμενη κρίση του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού συστήματος με τα ηχηρά ονόματα των θυμάτων του, Bear Stearns, IndyMac, Fannie Mae και Freddie Mac, καθώς και η αύξηση της ανεργίας με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων επτά ετών υποδηλώνουν πράγματι το μέγεθος του κινδύνου για τη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου αλλά κατ' επέ-

κταση και για όλον τον πλανήτη καθώς οι εξελίξεις στις σημαντικότερες ασιατικές οικονομίες κατέδειξαν ότι η ανάπτυξη τους δεν είναι άτρωτη στα σοκ από τις ΗΠΑ. Ο Μαρίνο Νούνες, αντίθετα, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αντοχή που επιδεικνύει τα τελευταία χρόνια η παγκόσμια οικονομία παρά τα κάθε άλλο παρά ήπια σοκ τα οποία έχει υποστεί: τη φούσκα των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας το 2000, τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σε-

πτεμβρίου, τα ηχηρά εταιρικά σκάνδαλα και τις αλληπάλληλες γεωπολιτικές κρίσεις. Υπογραμμίζει τη διαφορά ανάμεσα στην ταραχώδη οικονομία της δεκαετίας του 1970 και της ήπιας επιβράδυνσης που χαρακτήρισε τη δεκαετία του 1990 και τονίζει το παράδοξο ότι σήμερα θεωρούμε πως τη δεκαετία του '90 οι ρυθμοί ανάπτυξης ήταν αναιμικοί, ενώ τότε θεωρούνταν έως και αποτέλεσμα στήριξης από την κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ.

Χ. Β. Σιν: Ορατή η επιβράδυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας

Ο κ. Χανς Βερ-
νερ Σιν.

Μια ιδιαίτερα ανησυχητική εικόνα της παγκόσμιας οικονομίας υπό το φάσμα της ύφεσης σκιαγραφεί ο καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Μονάχου και πρόεδρος του γερμανικού οικονομικού ινστιτούτου Ifo, Χανς Βέρνερ Σιν, σε άρθρο του που δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα της παγκόσμιας ένωσης εφημερίδων Project Syndicate. Η παρουσίασή του αρχίζει με μια αναδρομή στην «ασυνήθιστα μακριά περίοδο ισχυρής ανάπτυξης» που γνώρισε η παγκόσμια οικονομία από το 2004 μέχρι το 2007, όταν οι ρυθμοί ανάπτυξης κυμαινόταν στο 5% με τη συμμετοχή πολλών χωρών, στο πλαίσιο της οποίας υπενθυμίζει ότι ο μέσος όρος ανάπτυξης της Ε.Ε. έφθανε στο 2,4%. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τη σημαντικότερη ευρωπαϊκή οικονομία, ο Γερμανός οικονομολόγος ανακαλεί πως στη χώρα του ο μέσος όρος ανάπτυξης κυμαινόταν στο 1,8% και πολλοί δημοσιογράφοι μιλούσαν για νέο οικονομικό θαύμα. Σήμερα, όμως, επισημαίνει, η συνεχής ροή δυσάρεστων ειδήσεων καλλιεργεί κλίμα έντονης αμφιβολίας, ενώ μαύρα σύννεφα σκιάζουν τη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, την οικονομία των ΗΠΑ.

Επιχειρώντας μια απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται στα πρόθυρα ύφεσης, ο Χανς Βέρνερ Σιν παραθέτει τις τελευταίες εξελίξεις στην αμερικανική οικονομία όπου οι τιμές των ακινήτων εξακολουθούν να βρίσκονται «σε ελεύθερη πτώση», όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει, ενώ η κρίση του τραπεζικού συστήματος καταγράφει διαρκώς καινούργια θύματα με προεξάρχοντα, βέβαια, τις Bear Stearns, IndyMac, First Heritage Bank, First National Bank of Nevada, First Priority Bank, Fannie Mae, Freddie Mac κλπ. Οπως, άλλωστε, τονίζει, η ανεργία αυξάνεται με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων επτά ετών, ενώ η απασχόληση στο σύνολό της υποχωρεί διαρκώς από τις αρχές του τρέχοντος έτους. Ο πρόεδρος του Ifo δηλώνει έκπληκτος που δεν έχει ακόμη καταρρεύσει η αμερικανική αγορά μετοχών καθώς όλοι οι άλλοι δείκτες βρίσκονται σε καθοδική πορεία. Οπως, πάντως, υπογραμμίζει, ο λόγος τιμής και κέρδους της Standard & Poor's βρίσκεται τελευταία στο 20, επίπεδο σαφώς υψηλότερο από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο του 16 στο οποίο κινείται από το 1881.

Ο Γερμανός οικονομολόγος δεν παραλείπει να αναφερθεί στα δυσοίωνα σημάδια περί της παγκόσμιας οικονομίας τα οποία προσφέρουν οι τελευταίες έρευνες περί της οικονομικής δραστηριότητας. Επικαλείται, μάλιστα, τον δείκτη παγκόσμιου οικονομικού κλίματος του ινστιτούτου του οποίου ηγείται και ο οποίος υποχώρησε το γ' τρίμηνο του 2008 για τέταρτο συναπτό τρίμηνο. Αποδίδει τη συνεχή υποχώρηση του δείκτη του Ifo στις πιο αποθαρρυντικές εκτιμήσεις

αμερικανικής οικονομίας, εξισορροπώντας, έτσι, τις ζημιές που υπέστησαν οι ευρωπαϊκές εξαγωγικές επιχειρήσεις όταν μειώθηκε η ζήτηση από τις ΗΠΑ. Το γ' τρίμηνο του 2008 ο δείκτης του Ifo για την Ασία βρισκόταν στα χαμηλότερα επίπεδα που έχει καταγράψει μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου το 2001 και με ιδιαίτερως κακές οικονομικές εκτιμήσεις να έρχονται από την Ιαπωνία. Σε ό,τι αφορά τις ΗΠΑ, ο δείκτης οικονομικού κλίματος υποχώρησε ξανά μετά τη δραματική πτώση που είχε καταγράψει το β' τρίμηνο, με αποτέλεσμα να βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα του από το 1991. Ο Γερμανός οικονομολόγος επικαλείται επίσης τον δείκτη καταναλωτικού αισθήματος του πανεπιστημίου του Μίσιγκαν που τον Ιούνιο υποχώρησε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δεκαετιών και έκτοτε η ανάκαμψή του είναι οριακή. Κάτι ανάλογο συνέβη και στη Ζώνη Ευρώ, όπου ο δείκτης οικονομικού κλίματος του Ifo έχει σημειώσει δραματική πτώση.

Ο πρόεδρος του Ifo εκφράζει ιδιαίτερη ανησυχία για τη Γερμανία, αλλά και για όσα σημαίνει η πορεία της για την ευρύτερη Ευρώπη. Οπως επισημαίνει ο δείκτης επιχειρηματικής εμπιστοσύνης του Ifo βασίζεται μεν σε μια έρευνα για τη Γερμανία, αλλά θεωρείται ο σημαντικότερος δείκτης για την οικονομική δραστηριότητα στην Ευρώπη και από το φθινόπωρο του περασμένου έτους βρίσκεται διαρκώς σε πτωτική πορεία

που έχει διακοπεί ελάχιστες φορές. Τα επίπεδα στα οποία βρίσκεται τώρα καταδεικνύουν διαρκώς επιβράδυνση. Σε ό,τι αφορά τον ζωτικό τομέα της μεταποίησης στη Γερμανία, οι προσδοκίες για εξαγωγές έχουν πάρει την κατιούσα. Ο κ. Χανς Βέρνερ Σιν, υπογραμμίζει πως ο σημαντικότερος δείκτης στις επίσημες στατιστικές, εκείνος των εισερχόμενων παραγγελιών, τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2008 σημείωσε μια πτώση

πολύ πιο ραγδαία από ποτέ μετά τις αρχές του 1993. Το β' τρίμηνο, άλλωστε, η γερμανική οικονομία συρρικνώθηκε με ετήσιο ρυθμό που με την εποχική προσαρμογή έφθασε στο 2%. Έτσι ο Γερμανός οικονομολόγος θεωρεί αναπόφευκτο το συμπέρασμα πως έχει ήδη φθάσει στο τέλος της όποια οικονομική ανάκαμψη είχε αρχίσει να σημειώνει η Γερμανία το καλοκαίρι του 2005.

Εν μέσω τόσων δυσάρεστων διαπιστώσεων, τονίζει ο Γερμανός οικονομολόγος, «ψάχνουμε αγωνιωδώς για κάποιο ενθαρρυντικό στοιχείο». Ο ίδιος επικαλείται την υποχώρηση της τιμής του πετρελαίου, που μετά την εκτίναξή του στα 148 δολάρια το βαρέλι τον Ιούλιο, έχει υποχωρήσει κατά 25% δηλαδή κατά 36 δολάρια. Δεν θεωρεί, όμως, βέβαιο πως οι τελευταίες εξελίξεις στην Αμερική στοιχειοθετούν λόγο αισιοδοξίας. Παραθέτει τις τελευταίες αλλαγές στο ΑΕΠ των ΗΠΑ που σημείωσε αύξηση 1,9% σε τριμηνιαία βάση το τρίμηνο Απριλίου - Ιουνίου, δηλαδή διπλάσια από εκείνη του α' τριμήνου όταν η ανάπτυξη ήταν 0,9%.

Η αλλη πλευρά

Σε ό,τι αφορά την Ιαπωνία, μια οικονομία που φθάνει περίπου στο ήμισυ εκείνης των ΗΠΑ, οι δυνάμεις της ανάπτυξης παραμένουν αναιμικές. Το β' τρίμηνο του 2008 η ιαπωνική οικονομία συρρικνώθηκε με ετήσιο ρυθμό 2,4% κυρίως εξ αιτίας των ισχνών εξαγωγών. Κι έτσι ο Γερμανός οικονομολόγος καταλήγει να θεωρήσει ότι εν μέσω τόσων ανησυχητικών εξελίξεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερως παρήγορη η διαπίστωση ότι εξακολουθούν να σημειώνουν σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης ορισμένες γεωγραφικές ζώνες. Αναφέρεται ιδιαίτερα στην Κίνα που αναμένεται να σημειώσει ανάπτυξη 9,5% φέτος και το επόμενο έτος, την Ινδία που σημειώνει ανάπτυξη 8%, τη Ρωσία με το 6,5% χάρη στις υψηλές τιμές του πετρελαίου και τη Λατινική Αμερική που καταγράφει μέσο όρο ανάπτυξης 4,5%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του, το ειδικό βάρος αυτών των χωρών και περιοχών είναι μικρό, με την Κίνα, τη μεγαλύτερη όλων, να αντιπροσωπεύει μόλις το 5% της παγκόσμιας οικονομίας.

Συμπεραίνει, έτσι, μοιραία ότι έχουν αυξηθεί οι ενδείξεις περί επικείμενης επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας. Σύμφωνα με τον Χανς Βέρνερ Σιν, η κρίση των ΗΠΑ εξαπλώνεται σε άλλες ζώνες και ενδέχεται να είχε δικίο ο πρώην πρόεδρος της Federal Reserve, Άλαν Γκρίνσπαν, όταν δήλωσε: «Αυτή η κρίση είναι διαφορετική, πρόκειται για κάτι που συμβαίνει μία ή δύο φορές σ' έναν αιώνα και τα αίτια βρίσκονται βαθιά μέσα στον φόβο της πτώχευσης των σημαντικότερων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων».

Δυσοίωνες προβλέψεις από τον ΟΟΣΑ

Επιδείνωση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρωζώνη και μεγάλη επιβράδυνση προβλέπει ο ΟΟΣΑ για τους επόμενους έξι μήνες, σύμφωνα με έκθεση που έδωσε την Παρασκευή στη δημοσιότητα. Ο δείκτης οικονομικής δραστηριότητας υποχώρησε εκ νέου τον Ιούλιο κατά 0,2 μονάδες σε σχέση με τον Ιούνιο και κατά 5 μονάδες σε σχέση με πέρσι. Μεγάλη επιβράδυνση προβλέπει επίσης για τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία, τη γερμανική. Το ίδιο προβλέπει για τη Βρετανία, τη Γαλλία και την Ιταλία. Πάντως, ο ΟΟΣΑ για καμία από τις χώρες μέλη του δεν προβλέπει για το επόμενο εξάμηνο ύφεση.

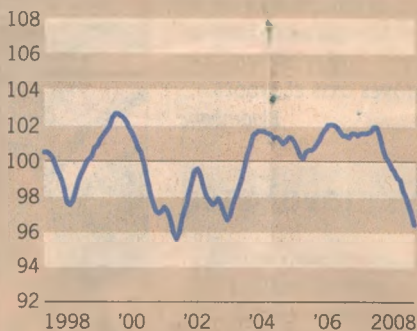
περί της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης, αλλά τονίζει πως η πορεία του αντανάκλα τις υποβαθμίσεις των προσδοκιών για τους επόμενους έξι μήνες. Υπενθυμίζει στο κοινό του ότι ο εν λόγω δείκτης οικονομικού κλίματος βρίσκεται σήμερα στα χαμηλότερα επίπεδα του από το δ' τρίμηνο του 2001.

Οπως επισημαίνει, η υποχώρηση του εν λόγω δείκτη έγινε ιδιαίτερα αισθητή στη Δυτική Ευρώπη και την Ασία με αποτέλεσμα να εξανεμισθούν οι ελπίδες πως η οικονομική δραστηριότητα στις ασιατικές οικονομίες θα παρέμενε αλώβητη από τα δεινά της

Προβλέψεις ΟΟΣΑ για το επόμενο εξάμηνο

Δείκτες οικονομικής δραστηριότητας

Επιβράδυνση στις χώρες του ΟΟΣΑ

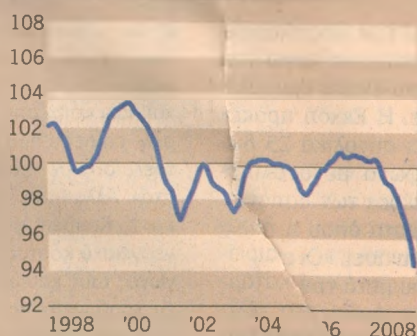
Επιβράδυνση στις ΗΠΑ

Ενδείξεις ενίσχυσης ανάπτυξης στην Κίνα

Μεγάλη επιβράδυνση στην Ευρωζώνη

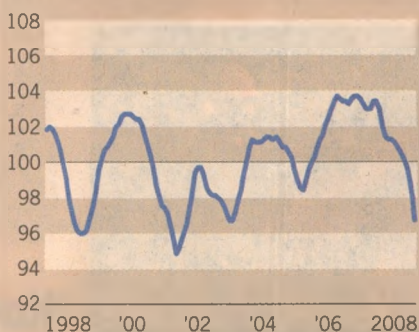
Επιβράδυνση στην Ιαπωνία

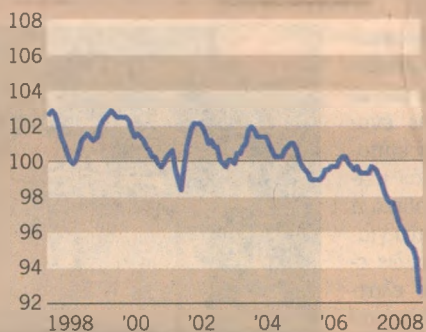
Μεγάλη επιβράδυνση στη Γαλλία

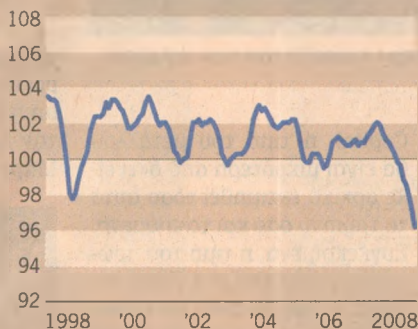
Μεγάλη επιβράδυνση στη Γερμανία

Μεγάλη επιβράδυνση στην Ιταλία

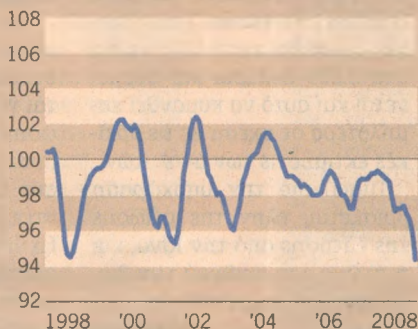
Μεγάλη επιβράδυνση στη Βρετανία

Ενδείξεις ενίσχυσης ανάπτυ. στη Βραζιλία

Επιβράδυνση στον Καναδά

Οικονομική κάμψη στην Ινδία

Ενδείξεις ενίσχυσης ανάπτυξης στη Ρωσία

Οι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας του ΟΟΣΑ προβλέπουν την τάση του ρυθμού ανάπτυξης για διάστημα έξι μηνών.

– Όταν ο δείκτης αυξάνεται πάνω από τις 100 μονάδες, τότε προβλέπεται επιτάχυνση της ανάπτυξης.

– Όταν μειώνεται κάτω από τις 100 μονάδες, τότε προβλέπεται επιβράδυνση.

– Όταν ο δείκτης κινείται ανοδικά, αλλά βρίσκεται κάτω από τις 100 μονάδες, τότε προβλέπεται ανάκαμψη.

– Όταν μειώνεται ο δείκτης αλλά βρίσκεται πάνω από τις 100 μονάδες, τότε προβλέπεται οικονομική κάμψη.

Πληθωρισμός και τιμές ενέργειας

Ετήσια μεταβολή %

Νούνες: Η ύφεση στις ΗΠΑ βρίσκεται πάντα στην επόμενη γωνία

Στη διαπίστωση πως το σενάριο της ύφεσης έρχεται αλλά παρέρχεται εντυπωσιακά γρήγορα τα τελευταία δύο χρόνια, καταλήγει ο οικονομολόγος Ζοάο Μάρκους Μαρίνο Νούνες σε σχετική ανάλυσή του που δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα οικονομικών αναλύσεων του RGE Monitor.

Ο εν λόγω οικονομολόγος διερωτάται γιατί παρά το εκρηκτικό μείγμα κραδασμών, στις αγορές πετρελαίου, εμπορευμάτων, στέγης και πίστωσης, δεν είναι σαφής η εμφάνιση ύφεσης. Η εκτίμησή του είναι πως τα τελευταία 25 χρόνια τα σοκ που υπέστη η παγκόσμια οικονομία υπήρξαν όντως ήπια αλλά εκείνα των τελευταίων οκτώ ετών και ιδιαιτέρως η φούσκα των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας το 2000, οι τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου, η αποκάλυψη των εταιρικών σκανδάλων και η εκδήλωση μιας σειράς γεωπολιτικών κρίσεων δεν θα μπορούσαν ποτέ να θεωρηθούν «ελαφρά». Και όμως, επισημαίνει ο κ. Μαρίνο Νούνες, είναι σαφείς οι διαφορές ανάμεσα στα μακροοικονομικά μεγέθη –πληθωρισμό και ρυθμό ανάπτυξης– της δεκαετίας του 1970 (της εποχής του «μεγάλου πληθωρισμού») και πιο πρόσφατων περιόδων (της εποχής «της μεγάλης επιβράδυνσης») που ακολούθησαν τις ενεργειακές κρίσεις των δύο αυτών περιόδων. Στη συνέχεια, επικαλείται τον καθηγητή Τζον Τέιλορ που εκτιμά ότι σε ό,τι αφορά τα τελευταία 10 χρόνια η ευκολία με την οποία αντιπαρέχεται τις κρίσεις η παγκόσμια οικονομία οφείλεται στη βελτιωμένη ποιότητα της νομισματικής πολιτικής. Προσθέτει, άλλωστε, τη δική του εκτίμηση πως επί πολλά χρόνια πολλοί αναλυτές συγχέουν τη σταθερότερη παραγωγή με τη μειωμένη ανάπτυξη, μολοντι η μέση ανάπτυξη από το 1984 και μετά δεν διαφέρει στατιστικά από εκείνη της αμέσως προηγούμενης τριακονταετίας. Ο ίδιος διαπιστώνει πως σήμερα η αμερικανική οικονομία εξαρτάται λιγότερο από το πετρέλαιο σε σύγκριση με πριν από τριάντα χρόνια και όμως κυριαρχούν οι προβλέψεις περί ύφεσης και στρεβλότητας από το 2002, οπότε άρχισε η σταθερή άνοδος της τιμής του πετρελαίου. Στις προβλέψεις αυτές αποδίδει εν μέρει το πρόβλημα και φέρει ως παράδειγμα τις τιμές στην αγορά κατοικιών. Όπως υπογραμμίζει, μόλις εκδηλώθηκαν τα προβλήματα στην αγορά κατοικίας, όλοι άρχισαν να βασίζονται στον σχετικό δείκτη της S&P, Case-Shiller, καθώς δεν αρέσει σε κανέναν η ιδέα της «φούσκας που έσκασε» στην αγορά κατοικιών. Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες των καταναλωτών, τις οποίες αποκαλεί «βασίλιά της αμερικανικής οικονομίας», ο κ. Μαρίνο Νούνες εντοπίζει το λάθος των περισσότερων αναλύσεων, στις οποίες οι καταναλωτικές δαπάνες αναμειγνύουν τα διαρκή με τα μη διαρκή αγαθά και υπηρεσίες. Όπως τονίζει, αυτή η ανάμειξη ετερόκλητων αγορών μπορεί να είναι απολύτως παραπλανητική καθώς η συμπεριφορά και τα καθοριστικά στοιχεία των δύο ειδών δαπανών διαφέρουν ριζικά. Εξίσου διαφέρει, άλλωστε, και το μερίδιό τους στην αγορά καθώς τα μη διαρκή αγαθά και υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν το 60% του ΑΕΠ, ενώ τα διαρκή μόλις το 10%. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η περίοδος της «μεγάλης επιβράδυνσης» επηρέασε θετικά τις καταναλωτικές δαπάνες σε διαρκή αγαθά καθώς η μείωση της οικονομικής αβεβαιότητας διευρύνει τους ορίζοντες του οικονομικού σχεδιασμού των νοικοκυριών, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η ζήτηση για διαρκή αγαθά και μαζί της να επεκταθεί η ζήτηση και η προσφορά πίστωσης.

Τονίζει, παράλληλα, πως η έναρξη της περιόδου της «μεγάλης επιβράδυνσης» συνέπεσε (ίσως όχι τυχαία) με την εμφάνιση των καινοτομιών στον χρηματοπιστωτικό τομέα, αρχής γενομένης με τα λεγόμενα «ομόλογα σκουπίδια» («junk bonds») που σταδιακά οδήγησε στην επινόηση σύνθετων επενδυτικών εργαλείων και τέλος στα τιτλοποιημένα στεγαστικά δάνεια κ.λπ. Σύμφωνα με τη δική του ανάλυση, ήταν οι δυνάμεις του ανταγωνισμού που υπαγόρευαν να είναι πιο πολύπλοκα τα καινούργια προϊόντα. Το αποτέλεσμα ήταν να γίνει το σύστημα πιο επικίνδυνο, όπως ακριβώς συνέβη με τα διαστημόπλοια και τους πυρηνικούς αντιδραστήρες. Ο εν λόγω οικονομολόγος εκτιμά πως τα προβλήματα που προέκυψαν ως απόρροια του συστήματος αντιμετωπίζονται και δεν πρέπει να θεωρούνται «τέλος του κόσμου» ή το προανάκρουσμα ενός ολέθρου. Εκφράζει, μάλιστα, την άποψη πως είναι μεγάλη τύχη για τις ΗΠΑ να έχουν έναν ειδικό σε πιστωτικές κρίσεις όπως είναι ο νυν πρόεδρος της Fed. Δεν παραλείπει, πάντως, να υπογραμμίσει πως για πρώτη φορά μετά το 1992, το β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους υπήρξε αρνητική η αύξηση των δαπανών για διαρκή αγαθά και να αποδώσει την εξέλιξη στο ότι η πιστωτική κρίση άγγιξε τελικά τον καταναλωτή. Καταλήγει, έτσι, στο συμπέρασμα πως η οικονομία είναι πάντα πηγή προβλημάτων, τα οποία θα αποτιμηθούν το «επόμενο τρίμηνο».

Ο κ. Ζοάο Μάρκους Μαρίνο Νούνες.

Η περίοδος της «μεγάλης επιβράδυνσης» επηρέασε θετικά τις καταναλωτικές δαπάνες σε διαρκή αγαθά και συνέπεσε με την εμφάνιση των καινοτομιών στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Υποχωρούν οι πιέσεις στις ΗΠΑ

Ο ΟΟΣΑ προβλέπει για το επόμενο εξάμηνο επιβράδυνση στις ΗΠΑ, καθώς φαίνεται ότι υποχωρούν οι πιέσεις που ωθούσαν την οικονομία προς την ύφεση. Σύμφωνα με έκθεση που δημοσιοποίησε την Παρασκευή, ο δείκτης οικονομικής δραστηριότητας των ΗΠΑ υποχώρησε λιγότερο από ό,τι του μέσου όρου στον ΟΟΣΑ και αρκετά λιγότερο από την Ευρωζώνη. Στην τελευταία του έκθεση ο Οργανισμός αναθεώρησε προς τα πάνω τις προβλέψεις για την ανάπτυξη στις ΗΠΑ σε 1,8% φέτος, έναντι 1,2% που είχε προβλέψει τον Ιούνιο.